

FRANTIŠEK JAKUBEC ML.

SOAPBOX

Nazdar ministranti, je to tu! Prázdniny aneb čas na spoustu nových zážitků. Určitě se chystáte na tábory, chaloupky, výlety, dovolené... A nebo se třeba pusťte do nějakých kutilských aktivit. Když jsem byl ve vašem věku, o prázdninách jsem jezdil s rodiči na chatu a tam jsme s kámošema stavěli kárky. Prostě jsme někde vyštrachali 4 kola ze starého kočárku, vzali pár prkýnek a už se jezdilo. Dnes se tomuto „umění“ odborně říká soapbox (z angl. mýdlová krabice) a dělají se v něm dokonce závody. Věřte nebo ne, dnešní rychlá kola jsou o vozítkách, která si můžete sami vyrobit, a dokonce je i bez řidičáku řídit.

První známá zmínka o závodě, ve kterém soutěžily postavené káry, které pohání pouze gravitace (s lehkým přičiněním lidské síly), je z roku 1904. Akce se tehdy uskutečnila v Německu u Frankfurtu. Dnes se závody pořádají v mnoha větších městech. U nás se podobné závody také občas konají – možná jste někde zaznamenali fotky těchto netradičních vozidel, většinou v různých originálních až recesistických tvarech.

Proč se vlastně těmto závodům říká soapbox? Dnes už to tak úplně není, ale původně se kárky vyráběly z tehdy dostupných bedýnek od mýdla (nebo jablek), které byly dřevěné. Soap je anglicky mýdlo a box – krabice, bedýnka. Nicméně my se můžeme držet našeho typičtějšího označení – káry.

Z aktivity malých dětí se stala zábava i pro dospělé. Pokud byste se závodů chtěli zúčastnit, má to většinou svá pravidla – často se můžete setkat s těmito:

- vozítko nesmí mít motor,
- musí mít alespoň 4 kola,
- musí mít nějaký typ brzdy,
- řidič má helmu,
- roztažení vozítka na startu kvůli brání rychlosti je povolené.

Někde se řeší i váha a rychlost. Ale ve většině případů jde v těchto závodech o recesi a originální nápad. Jak jinak byste popsali závodní vozítka ve tvaru vzhůru nohama letící stíhačky (řidič seděl opravdu vzhůru nohama – zájímalo by mě, jak se mu řídilo), jezdící rakve, vany, stany...

Když jsme si káry vyráběli my, jednalo se o naprosto jednoduchou záležitost, se kterou jsme se ale poměrně vyblbli. Ve své podstatě jsme sehnali čtyři kolečka (na sběrném

dvoře je třeba za čokošku získáte). Pak jsme udělali základní rám z pár prkýnek. Zatáčelo se tak, že přední kola byla na otočném prkénku, které jezdec ovládal nohama. A brzda byl nějaký klacek či kus prkna, který třením o silnici (cestu) brzdil. Na internetu najdete návody nebo vaši tatínkové či střejdové zavzpomínají, jak to dělali, a určitě vám rádi poradí (a pak se třeba i sami svezou). Věřte tomu, že jízda z kopce na vlastnoručně postavené káře je opravdu nezapomenutelný zážitek! Svě vozítko si pak samozřejmě můžete pořádně „potunit“ – záleží jen na vaší fantazii a možnostech.

Pokud si nějakou takovou kárku vyrobíte, pošlete nám do redakce fotku do konce prázdnin. Rádi ji v některém z podzimních čísel otiskneme. A nebojte se experimentovat, každý vlastní výtvar vás posune zas o kousek dál!

